

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 739/2023
13.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Дубравке Дамјановић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Душана Антића, због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Душана Антића–адвоката Ненада Садаковића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.6/22 од 25.10.2022.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.30/23 од 11.04.2023.године, у седници већа одржаној дана 13.07.2023.године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Душана Антића–адвоката Ненада Садаковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.6/22 од 25.10.2022.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.30/23 од 11.04.2023.године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини К.бр.6/22 од 25.10.2022.године, окривљени Душан Антић је оглашен кривим да је извршио кривично дело трговина људима у покушају из члана 388. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од пет година.

Истом пресудом, према окривљеном је изречена мера безбедности одузимања предмета и то једног мобилног телефона. Окривљени је обавезан да плати Вишем јавном тужилаштву у Јагодини на име трошкова кривичног поступка износ од 216.298,00 динара, да Вишем суду у Јагодини на име паушала плати износ од 20.000,00 динара, као и на име трошкова кривичног поступка износ од 20.674,00 динара. Окривљени је обавезан и да оштећеној АА плати трошкове кривичног поступка у износу од 252.250,00 динара. Оштећена је упућена да свој имовинско-правни захтев остварује у парници.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.30/23 од 11.04.2023.године, делимично је усвојена жалба Вишег јавног тужиоца у Јагодини и браниоца окривљеног Душана Антића, па је преиначена пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.6/22 од 25.10.2022.године, тако што је окривљени Душан Антић оглашен кривим да је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од пет година.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка и одређено да ће се о висини трошкова насталих пред судом правног лека одлучити посебним решењем, док су жалбе Вишег јавног тужиоца у Јагодини и браниоца окривљеног, у преосталом делу, одбијене као неосноване па је првостепена пресуда, у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правоснажних пресуда, захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног Душана Антића—адвокат Ненад Садаковић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4), 8) и 9), 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи наведене пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета, са правоснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован.

Бранилац указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, с обзиром да су у истом предмету судије Апелационог суда Олга Пековић и Ђорђе Ристић, поступали као чланови већа на седници већа која је одржана пред тим судом дана 07.02.2022.године, када је усвојена жалба браниоца окривљеног Душана Антића и укинута пресуда Вишег суда У Јагодини К.бр.57/20 од 19.10.2021.године, на основу чега је донето решење Кж1.бр.557/21 од 07.02.2022.године, а потом су поступали као чланови већа на претресу пред Апелационим судом у Крагујевцу Кж1 бр.30/23 од 11.04.2023.године, којом пресудом је окривљени оглашен кривим, а што је супротно одредби члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП је прописано да ће судија или судија-поротник бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак, ако овим закоником није другачије прописано.

У овом делу је Врховни суд захтев оценио као неоснован, обзиром да чињеница да су наведене судије поступале раније као чланови већа које је укинуло пресуду у другостепеном поступку не представља основ за изузеће истих у поновном одлучивању

по жалби на пресуду донету у истом поступку, с обзиром да наведена околност није предвиђена одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, бранилац је суштински образложио прекорачењем оптужбе, указујући тиме на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Образлажући повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним пресудама прекорачена оптужба, јер је суд самоиницијативно из оптужног акта изоставио радње извршења кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. КЗ, које су наведене у оптужном акту и на тај начин повредио идентитет оптужбе. Ово тиме што је у изреци правноснажне пресуде наведено да је окривљени „претњама и злоупотребљавајући своје занимање полицијског службеника врбовао оштећену АА...“, док је у оптужном акту наведено да је окривљени „злоупотребио овлашћење полицијског службеника...“, иако овлашћење и занимање полицијског службеника није исто.

Поред тога, другостепени суд је из чињеничног описа изоставио реч „заштита“ из дела текста „да му за његове услуге заштите плаћа по 2.000,00 динара недељно“, како је наведено у оптужном акту, што у битном мења суштину радње окривљеног. Бранилац даље указује да је у изреци пресуде наведено да је окривљени упутио оштећеној претњу да је „неће пријавити полицији за оно што она ради ако...“, иако је у оптужници наведено да је неће „...пријавити полицији и центру за социјални рад...“.

По оцени браниоца, оптужба је прекорачена и стављањем окривљеном веће криминалне активности у правноснажној пресуди, јер је у изреци пресуде као датум извршења дела означено „неутврђеног дана у априлу 2018.године“, иако у оптужници стоји да је дело извршено почев од 18.04.2018.године“.

Оптужницом Вишег јавног тужилаштва у Јагодини, Кт.бр.21/19 од 04.06.2020..године окривљеном Душану Антићу је стављено на терет да је у периоду од јануара месеца па све до 17.07.2018. године у 23:10:23 часова у ..., у урачунљивом стању, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан да је његово дело забрањено, злоупотребљавајући, чињеницу да је мал.оштећена АА из ..., рођена ...2000.године, дала оглас преко друштвене мреже „Facebook“ у коме тражи мушкарце за дружење како би обезбедила нужна средства за своју егзистенцију и школовање, претњама и злоупотребљавајући овлашћење полицијског службеника врбовао исту за вршење проституције у циљу стицања противправне економске користи за себе,, на тај начин што је сазнавши за њен оглас на друштвеној мрежи „Facebook“ у коме тражи мушкарце за дружење, оштећену најпре контактирао позивајући је са свог мобилног телефона на њен мобилни телефон бр.064/..., преко друштвене мреже „Viber“, представљајући јој да жели да му наводно пружи сексуалну услугу у виду сексуалног односа који би платио, да би када је сазнао њену адресу, да у ... живи сама, да је малолетна и да сексуални однос наплаћује од 2.000,00 динара до 4.000,00 динара, у вечерњим сатима неутврђеног дана почетком 2018.године дошао у стан који је изнајмила у ул. ... бр. ..., обучен у службену униформу полицијског службеника и потом говорећи јој да је полицајац, да ће јој пронаћи муштерије за пружање сексуалних услуга за новац и пружати „заштиту“, захтевао од

ње да му за његове услуге „заштите“ плаћа по 2.000,00 динара недељно, половину зараде од сваке „муштерије“ и да њему лично, на његов захтев, бесплатно пружа сексуалне услуге, да не би била једина жена која „ужива“ такву његову „заштиту“, јер већ има жене које на наведени начин „уживају“ његову „заштиту“, да би када му је рекла да одмах напусти њен стан, истој саопштио да добро размисли о његовој понуди, јер ће је у противном пријавити полицији за проституцију и Центру за социјални рад, да ће завршити у затвору и на тај начин уништити њу и њену породицу, да ће је позвати за неколико дана, а потом је након неколико дана поново позвао на њен мобилни телефон са свог броја телефона 061/... питајући је шта је одлучила, а када му је поново саопштила да не жели да ради за њега, опет истој рекао да добро размисли о свему, да ће је ускоро поново позвати да чује њену коначну одлуку, говорећи јој да неће добро да прође, ако не пристане, а затим јој је дана 17.07.2018. године у 23:10:23 часова са свог мобилног телефона 064/... послао СМС поруку на њен мобилни телефон: „Може секс Дуле овде“, при чему је био свестан свог дела хтео његово извршење и наступање забрањене последице, чиме је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. КЗ.

У изреци пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 30/23 од 11.04.2023. године наведено је да је окривљени Душан Антић „у периоду од неутврђеног дана у априлу 2018. године па све до 17.07.2018. године у 23:10:23 часова у ..., у урачунљивом стању, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан да је његово дело забрањено, злоупотребљавајући чињеницу да је мал. ошт. АА из ..., рођена ...2000. године, дала оглас преко друштвене мреже „Facebook“ у коме тражи мушкарце за дружење, претњама и злоупотребљавајући своје занимање полицијског службеника, врбовао исту да убудуће проституцију врши и за његов рачун, у циљу стицања противправне имовинске користи за себе, на тај начин што је сазнавши за њен оглас на друштвеној мрежи „Facebook“ у коме тражи мушкарце за дружење, оштећену најпре дана 18.04.2018. године у 16:47 часова контактирао са свог мобилног телефона на њен мобилни телефон бр. 064/... преко СМС порука, као и коришћењем апликације „Viber“, представљајући јој да жели да му наводно пружи сексуалну услугу у виду сексуалног односа који би платио, да би када је сазнао њену адресу, да у ... живи сама, да сексуални однос наплаћује 2.000,00 динара, у вечерњим сатима неутврђеног дана у априлу 2018. године, дошао у стан који је изнајмила у ул. ... бр. ..., обучен у службену униформу полицијског службеника и када је од оштећене сазнао да је она малолетна, да има 17 година, рекао јој је да је полицајац, да ће јој проналазити муштерије за пружање сексуалних услуга за новац, захтевао од ње да му за његове услуге плаћа по 2.000,00 динара недељно и да њему лично, на његов захтев, бесплатно пружа сексуалне услуге, рекао јој да једна жена плавуша већ на исти начин ради за њега, да уколико му даје наведени новац да ће моћи без проблема услуге да пружа и да је он неће пријавити полицији за то што она ради, а уколико не прихвати његову понуду да ће завршити у затвору и поправном дому, да би када му је оштећена рекла да одмах напусти њен стан, рекао оштећеној да ће је поново позвати како би му одговорила да ли прихвата његову понуду и да ће је контактирати ускоро, а након неколико дана поново је звао оштећену на њен мобилни телефон са свог мобилног телефона број 061/... и питао је шта је одлучила, када му је оштећена рекла да не жели да прихвати његову понуду, он је инсистирао да оштећена добро размисли и рекао да ће је он поново позвати и да неће добро да прође ако не пристане, а затим је дана 17.07.2018. године у 23:10:23 часова са свог мобилног телефона 064/... послао СМС поруку на њен мобилни телефон: „Може секс Дуле овде“, при чему је био свестан свог

дела хтео његово извршење и наступање забрањене последице, чиме је извршио кривично дело трговина људима из члана 388.став 3. у вези става 1.КЗ.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

По оцени Врховног суда, чињеничним описом радњи извршења у изреци правноснажне пресуде суд није прекорачио оптужбу, с обзиром да у чињеничном опису постоји идентитет лица која су оптужена и то окривљеног Душана Антића(субјективни идентитет) и дела која су предмет оптужбе и то кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1.КЗ (објективни идентитет), а чињенични опис наведених кривичних дела у изреци првостепене пресуде у битном се не разликује од оног наведеног у оптужном предлогу.

Прецизирање радњи извршења у изреци другостепене пресуде и навођењем термина „занимање полицијског службеника“ уместо „овлашћења полицијског службеника“, како је стајало у оптужници, не представља прекорачење оптужбе, јер појам „занимање“ подразумева и овлашћење које полицијски службеник има у складу са законом. Поред тога, у чињеничном опису нису додате нове радње окривљеног, већ су исте прецизиране, а изостављање појединих речи не значи повећање криминалне количине радњи кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим и осуђен, нити је окривљени због наведених измена стављен у неповољнији положај. По оцени Врховног суда, ни измена времена извршења кривичног дела, означавањем „у периоду од неутврђеног дана 2018.године“ уместо „од 18.04.2018.године“, не може представљати прекорачење оптужнице.

Што се тиче измена учињених у првостепеној пресуди, на које бранилац такође указује, оне не значе прекорачење оптужбе, јер та пресуда није правноснажна, а њен чињенични опис је преиначен пресудом другостепеног суда.

Бранилац окривљеног ББ, адвокат Милан Јањетовић је указао и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно да дело за које је окривљени ББ оглашен кривим није кривично дело.

Одредбом члана 388. став 1. КЗ, прописано је да ко силом или претњом, довођењем у заблуду или одржавањем у заблуди, злоупотребом овлашћења, поверења, односа зависности, тешких прилика другог, задржавањем личних исправа или давањем или примањем новца или друге користи врбује, превози, пребацује, предаје, продаје, купује, посредује у продаји, сакрива или држи друго лице, а у циљу експлоатације његовог рада, принудног рада, вршења кривичних дела, проституције или друге врсте сексуалне експлоатације, просјачења, употребе у порнографске сврхе, успостављања ропског или њему сличног односа, ради одузимања органа или дела тела или ради коришћења у оружаним сукобима, казниће се затвором од три до дванаест година, док је ставом 3. истог члана прописано да ако је дело из става 1. овог члана учињено према малолетном лицу, учинилац ће се казнити затвором од најмање пет година.

Како је у конкретном случају у изреци побијане пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 30/23 од 11.04.2023.године наведено да је окривљени, претњом и злоупотребљавајући своје занимање полицијског службеника, врбовао малолетну оштећену да проституцију врши за његов рачун, а у циљу стицања противправне имовинске користи за себе и коришћења њених сексуалних услуга, испуњени су сви битни елементи кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело је окривљени Душан Антић правноснажно оглашен кривим, па се због свега наведеног, супротни наводи браниоца окривљеног, изложени у захтеву за заштиту законитости, а везано за повреду закона из члана 439. тачка 1) оцењују неоснованим.

У осталом делу захтева, указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац оспорава утврђено чињенично стање и полемише са чињеницама утврђеним у правноснажним одлукама, те указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне дате у побијаним правноснажним одлукама, тако што суштински не даје егзактан разлог који доказ је из ког разлога незаконит, већ оспорава чињеничне закључке првостепеног и другостепеног суда о постојању комуникације између окривљеног и оштећене, која се не налази у транскриптима разговора, чиме оспорава оцену доказа од стране суда, а што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то се овај суд у разматрање и оцену ове повреде, није упуштао.

Са свега изложеног, а на основу одредаба члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник,
Немања Симићевић, с.р.

Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић